

SOBRE LES LESIONS TRAUMATIQUES DELS MENISCOS DEL GENOLL

Pel Dr. JOSEP M. VILARDELL

Tots els cirurgians hem vist sovintejat entre l'estadística dels traumatismes que a diari vénen a les nostres mans, els casos de lesions del genoll, en què a una injúria mínima correspon una alteració d'importància, tant en la duració de les molèsties com en la funció articular.

Aquells genolls amb hidrartrosis persistents i aquells altres encarcerats amb semi-flexió amb dolor localitzat en el junt articular, tots ells de tipus francament traumàtic constituïen per nosaltres una desconeixença de la malaltia que cuidàvem i una manca d'èxit per deficiència del tractament emprat.

La major part d'aquestes lesions traumàtiques, es feien interminables, i és que en totes elles, la lesió meniscal era la culpable de la ineficàcia del tractament. En els traumatismes del genoll, els meniscos són freqüentment interessats, tant en els adolescents com en els adults. No hi ha dubte que els esports, han contribuït al coneixement d'aquestes lesions, doncs a Anglaterra i Estats Units on l'esport es practica intensament, s'han publicat estadístiques que semblen fantasies; així per exemple, Martin (de Newcastle) diu haver extirpat més de 1.200 meniscos. Robert Jones en una comunicació a la reunió anyal de la British Orthopèdic Association, va dir que havia operat més de 2.000 meniscos en maig de 1924. Els cirurgions suïssos presenten també estadístiques impressionants, obtingudes entre corredors de ski. A Alemanya i a França, les estadístiques són ja nombroses, havent estat objecte de Temes de Ponència en Congressos passats; en la nostra terra on l'esport es practica d'una manera progressiva i on la indústria (que

també dóna un gran porcentage de lesions del genoll) està flo-reixent, hi ha hagut i hi ha gran nombre de traumatismes d'a-questa articulació que per manca de coneixements de patologia articular, adquireixen una duració il·limitada o bé passen a un període de cronicitat que constitueix pel malalt una tara definiti-va pel seu pervindre. Aquesta petita aportació personal a les lesions meniscals i al seu tractament, la faig amb la illusió de què en recordar-la, els que m'honorin llegint-la, els pugui ser-vir alguna vegada per a fer un diagnòstic més afinat que els vul-gars de "Contusi " o "Esguin ".

Les característiques anatòmiques dels meniscos o cartílags se-milunars són les següents: L'intern presenta una forma de C oberta, a diferència de l'extern que per estar m s apropats els seus extrems s'assembla més a una O; un tall transversal dóna una secció triangular amb el v rtix dirigit dintre l'articulació; estan col·locats damunt de les corresponents cavitats glenoidees de la t bia i s'inserten amb petites diferències per cada un d'ells, als voltants de l'espina del dit os, tant els extrems anteriors com els posteriors; cal fer notar que també estan adherits al ni-vell de la seva perifèria, a la càpsula articular, sobretot el me-nisc intern. Tenen una alçada de 5 a 9 mil metres en llur peri-f ria, essent la part posterior més gruixuda, i  s més gran la de l'intern que la de l'extern.

La irrigació sanguínea, l'obtenen merc s a petits vasos que la càpsula els envia i que es deturen en llur base sense penetrar en plena substància fibrosa. Aquesta particularitat explica el per què les lesions meniscals es redueixen a processos trau-mítics i a degeneracions quístiques, doncs les lesions articulars de naturalesa inflamatòria respecten els meniscos, fins que la trombosi de llurs vasos nutrics els fa desaparèixer. Aquesta integritat dels meniscos, en mig de greus destruccions articulars es pot comprovar, en moltes resseccions de genoll per osteo-artritis tuberculosa.

Fisiològicament  s molt secundari el paper encomanat als meniscos del genoll; Farabeuf deia que eren comparables a les corones que els pastissers porten al cap per anar a repartir els enc rregs amb les paneres; segons Mouchet i Tavernier, aques-ta afirmació ha tingut d'ésser modificada per les proves opera-t ries i experimentals, puix aix  com en la comparació anterior tot el pes recau sobre la corona que porta el pastisser, en el cas del genoll, els c ndils femorals s'apoi n directament sobre la plataforma tibial i els meniscos es limiten a omplir l'espai angu-lar que separa les superfícies articulars.

Aix  es compr n que la seva supressió operatòria, no modi-

fiqui la funció articular. Pfab (*Deutsche Zeit f r Chirurgie* T. 205-1927) publica un interessant treball experimental sobre la patologia de les lesions internes del genoll, en què després d'una sèrie d'operacions diferents sobre els lligaments creuats i sobre els meniscs, practicades en gossos, afirma que l'extirpació del menisc va seguida d'una proliferació de la sinovial, la qual forma un teixit semblant al del menisc que interposat entre les superfícies articulars femoral i tibial, equival a una substitució parcial del mateix.

Abans de decidir-nos a practicar la primera extirpació de menisc, tinguérem, com és natural, un inter s especial en indagar el resultat llunyà obtingut per cirurgians amb dilatada experiència sobre el particular, ja que a primera vista, l'extirpació d'un menisc, no sembla exempta de perills per l'esdevenidor de la funció articular.

Aix  trobarem que J. Dubs public  en *S schweizerische Medizinische Wochenschrift* (Basilea) el 9 de juny de 1921, els resultats obtinguts segons dades facilitades per una gran Companyia asseguradora, estadística que demostra la inusitada freqüència de les lesions meniscals. Dubs pogu  recollir 1.100 casos diagnosticats com a tals, del qual foren operats 40; d'aquests curaren sense incapacitat un 17.5 per cent; els restants tingueren d'ésser indemnitzats en la petita proporció mitjana d'un 8 per cent de disminució funcional: malgrat semblar una estadística poc encoratjadora, devem recordar que es tractava d'accidents del treball, i tots sabem l'exigència justificada que presenta l'obrer davant d'una Companyia asseguradora. El mateix Dubs, cita l'estadística de Band que es refereix a 20 pacients "no assegurats", en la qual es pot veure que els resultats són del tot oposats a la precedent, doncs obté més d'un 80 per cent de curacions completes sense rastres de trastorns objectius ni subjectius, havent conservat l'altre 20 per cent la seva capacitat pel treball a qu  es dedicaven.

Morian (*Deutsche Zeitschrift für Chirurgie* T. 211-1928) en el seu treball sobre intervencions per lesions intraarticulars del genoll, examina els resultats obtinguts en 30 casos de ruptura de menisc, en els quals obtingué un bon resultat en 24 (80 per cent) i no satisfactori en 6 (20 per cent).

Mandl (*Wien. Klin. Wochenschr.* núm. 16-1927) diu que obté resultats excel ents amb la intervenció, de la qual n'és entusiasta, doncs entre 103 casos en què practic  el tractament conservador, sols va obtenir una bona curació en 34. Aconsella, per tant, intervenir tots els malalts que necessiten conservar una

bona capacitat funcional, doncs procedint així ha pogut obtenir un resultat de 88 per cent de curacions completes.

Henderson (de la "Clínica Mayo"), Steimann, Bircher, Baumann, Robert Jones, Bristow, obtenen un percentatge semblant de curacions, i finalment és interessant de conèixer la "Thèse de Chappoux" Lyon 1928, sobre els resultats llunyans de l'operació en els jugadors de rugby o de futbol. Entre 21 casos operats per diferents cirurgians (5 de Taveriner, 4 de Masmonteil, 2 de Bailleul, 3 de Lafourcade, 1 de Wertheimer, 1 de Rocher,

Menisc fisurat.

1 de Galop, 1 de Martín, 1 de Gineste, 1 de Gaudier i 1 d'Alglave), ha pogut comprovar l'excel·lència global de la meniscectomia, doncs dels 21 lesionats, han pogut tornar a jugar 19, sense haver minvat llur capacitat esportiva.

De la mateixa manera s'expressaren la major part de cirurgians que intervingueren en la discussió de l'interessant report de Mouchet i Tavernier (Pathologie des Menisques du ge-

nou) en el XXXV Congr s Français de Chirurgie-Par s 1926.

La manera de produir-se una lesió traum tica meniscal pot ésser ben senzilla; en general una caiguda més o menys aparatosa n'és la causa; però a vegades una petita entressada o un moment de claudicació de l'extremitat, són suficients per a produir una fisura o una luxació d'un menisc, lesions, que amb lleugeres variants són les observades en aquests cartílags.

Els símptomes inicials són sempre els mateixos; immediatament el genoll queda immòbil en semi-flexió i molt dolorós; la flexió a la poca estona  s lliure, però l'extensió queda sempre aturada en cert punt ("blocage") sense poguer ésser completada; la interposició d'un menisc luxat o fracturat entre les superfícies articulars  s la causa d'aquesta dificultat. Quan el lesionat o els que l'envolten, creuen que l'ocorregut és tan sols conseq ncia d'un mal gest, no és rar que tinguin la pretensió de solventar l'accident, imprimint moviments o traccions m s o menys brutals sobre l'extremitat, en un dels quals pot sentir-se un "crec" que permetent una extensió completa, sembli haver resolt la cosa. El dolor disminueix, però l'abultament de l'articulació per l'hidrartr si que s'inicia tot seguit, obliga el malalt a consultar el metge. L'exploració posa de manifest un vesament sinovial, amb punt dolorós situat en la interlínia articular de la regió interna entre el lligament rotulià i el lligament lateral. I ja ens trobem amb un d'aquells casos, en què diagnosquem un esguin  o una hidrartr si traum tica, sense que posem esment en les característiques etio-patogèniques que l'han produïda, i que és necessari conèixer-les per a tractar-les com cal.

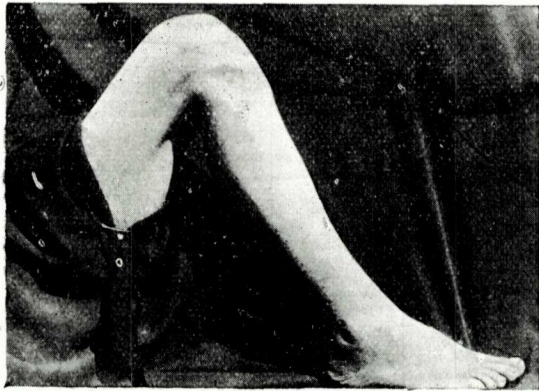
Com en tots els processos articulars d'evolució lenta, l'atrofia muscular no tarda en presentar-se, i més tard l'artritis secundària, fent que els genolls, d'aquesta manera lesionats, constitueixin una veritable preocupació per part del malalt. Consecutivament, la persistència de l'artritis pot despertar focus latents d'altra naturalesa, o bé originar lesions meniscals de tipus qu stic, que vénen a juntar-se al traumatisme i que tan sols la intervenció pot curar definitivament.

El nombre de casos que hem tingut ocasió d'intervenir es redueix a 3, si bé ens han servit de lli  i d'estímul per a no dubtar en aconsellar la intervenció en casos semblants.

OBSERVACIÓ I.—M. L. de 40 anys, jornaler, sense antecedents patològics. Amb motiu d'esforç aixecant una viga de ferro, sent  un cruixit dins el genoll, acompanyat de fort dolor, i quedant sense poder estirar la cama, malgrat les maniobres practicades pels seus companys de treball.

Quan jo el veig a les 48 hores, el membre està en extensió incompleta, dolorós en la part interna de l'articulació i amb hidrartrosi considerable. Intervenció mitjançant una incisió transversal i extirpació del menisc que estava fisurat en la seva part posterior; Fèrula de zinc durant 10 dies, i mobilització activa. Resultat perfecte, doncs malgrat tractar-se d'un accident de treball assegurat a una Companyia, no tingué d'ésser indemnitzat, perquè tornà a fer la mateixa feina i en la mateixa fàbrica.

OBSERVACIO II.—Srta. M. S. de 21 anys, amb antecedents bacilars en la família. Fent pràctica de "ski" a Suïssa, sofrí una aparatosa caiguda, sofrint una forta torçada de l'extremitat, estant el genoll en semi flexió;

Resultat post operatori: Flexió gairebé normal.

dificultat d'extensió i hidrartrosis persistent. La veig als sis mesos, amb claudicació i penosa deambulació; hidrartrosi moderada i punt dolorós en la interlínia articular interna, tot plegat m'inclina al diagnòstic d'una lesió del menisc intern. Aconsello un tractament espectant a base de repòs relatiu i helioteràpia, observant-la altra volta als 10 mesos de l'accident, sense que haguessin millorat gens els símptomes subjectius ni objectius. Acceptada la intervenció, extirpem el menisc intern que estava luxat i amb lesions dubtoses d'ésser de naturalesa inflamatòria en l'extrem posterior; el curs postoperatori fou perfecte, i els moviments conservats íntegrament, fent actualment la malalta, cures sanatorials, per tal de fer profilaxi sobre una possible alteració secundària de tipus inflamatori, tenint en compte els antecedents familiars.

OBSERVACIO III.—P. R. de 17 anys, sense antecedents patològics, sofreix una caiguda des d'uns dos metres en posició vertical que l'obliga a una flexió forçada del genoll, sentint en el dret un fort dolor que impideix l'extensió. A les dues hores se li practica en un dispensari una

Resultat post-operatori: Extensió completa,

extensió sota anestèsia lleugera al clorur d'etil que dona la impressió d'haver desplaçat algun cos estrany intra-articular. Malgrat això, i tot i havent calmat els dolors, apareix una hidrartrosi que persisteix als 3 mesos amb punts dolorosos en la part interna de la línia articular. Fem el diagnòstic de lesió meniscal i proposem la seva extirpació que és portada a cap en la mateixa forma que les anteriors trobant el menisc intern arrancat en la seva part posterior i amb vàries fisures. El malalt que era dependent de comerç, va poder tornar al treball als 3 mesos de l'operació sense molèsties i amb resultat funcional perfecte.